

ॐ

श्री लक्ष्मीनृसिंह परब्रह्मणे नमः ।
श्री पद्मावती समेत वेङ्कटेशाय नमः ।
श्री विष्णवे परमात्मने नमः ।
श्रीमते रामानुजाय नमः ।
श्री निगमान्त महा देशिकाय नमः ।
श्री सायिराम् ।

प्रत्याब्दीक श्राद्धम्

Performance of annual shraaddhaas

Annual *shraaddhaa* is performed during the *paksha* and month of the parent's passing, on the day of the *thithi*.

Nimitta riiti or *nimitta maarga* (*paarvaNa* or *saN^kalpa*) *shraaddhaa* which most people follow in India, is normally performed by inviting three guests, representing (1) *mahaa vishhNu* (2) *vishvedevaa(s)* and (3) *pitR^ii(s)*. After the daily *homa* is performed, *shraaddhaa* is performed by invoking the three *svaruupaas* among the guests, followed by *shraaddha bhojana*. Some people also offer *vastra daana*, and other *daanaa(s)*.

When it is not feasible to follow the above procedure, *shraaddhaa* is performed by offering rice, other provisions, and vegetables. (*aamaruupa shraaddhaM*)

The least one can do is to perform *shraaddhaa* in the form of *tarpaNa*. The following is the procedure for *tila tarpaNa ruupa shraaddhaa* for *pitR^i* or *maatR^i*.

parehaNi *shraaddha* is performed on the day following the *pratyabdiika shraaddha*, and is usually done as *tarpaNa*. The routine is similar to the *tila tarpaNa ruupa pratyabdiika shraaddhaa* and the necessary modifications to the *saN^kalpa* are shown below in parentheses.

आचमनम् - प्राणायामः - संकल्पः

आचमनम्

अच्युताय नमः

अनन्ताय नमः

गोविन्दाय नमः

केशवाय नमः - नारायणाय नमः

माधवाय नमः - गोविन्दाय नमः

विष्णवे नमः - मधुसूदनाय नमः

त्रिविक्रमाय नमः - वामनाय नमः

श्रीधराय नमः - हृषीकेशाय नमः

पद्मनाभाय नमः - दामोदराय नमः

प्राणायामः

ओं भूः

ओं भुवः

ओं सुवः

ओं महः

ओं जनः

ओं तपः

ओं सत्यम्

ओं तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि धियो यो नः प्रचोदयात्

ओमापो ज्योतिरसोऽमृतं ब्रह्म भूर्भुवस्सुवरोम्

गुरु इष्टदैव प्रार्थना

Hold the palms in praNaama posture.

अस्मद्गुरुभ्यो नमः ।
अस्मत्परम गुरुभ्यो नमः ।
अस्मत्सर्व गुरुभ्यो नमः ।
श्रीमते श्री आदिवण् शठकोप यतीन्द्र महा देशिकाय नमः ।
यस्याभवद्भक्त जनार्तिहन्तुः पितृत्वमन्येष्वविचार्य तूर्णम् ।
स्तम्भेऽवतारस्तमनन्यलभ्यं लक्ष्मी नृसिंहं शरणं प्रपद्ये ॥
श्रीमान् वेङ्कट नाथार्यः कवितार्किक केसरी ।
वेदान्ता चार्य वर्योमे सन्निधत्तां सदाहृदि ॥
गुरुभ्यस्तद्गुरुभ्यश्च नमोवाकमधीमहे ।
वृणीमहे च तत्राद्यौ दम्पती जगतां पती ॥
श्रीमन्नभीष्ट वरद ।
त्वामस्मि शरणं गतः ॥
स्वशेष भूतेन मया स्वीयैः सर्व परिच्छदैः ।
विधातुं प्रीतमात्मानं देवः प्रक्रमते स्वयम् ।
शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् ।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत् सर्व विघ्नोपशान्तये ॥
यस्य द्विरद वक्राद्याः पारिषद्याः परःशतम् ।
विघ्नं निघ्नन्ति सततं विष्वक्सेनं तमाश्रये ॥

All pitR^i kaaryaas are done with yaGYnopaviitam in praachiinaaviita position, normally facing South. If facing South is not possible, the next choice is to face East.
Wear the yaGYnopaviitam in praachiinaaviita position.
Hold the palms in the sa.nkalpa posture.

संकल्पः

हरिः ओं तत् सत् श्रीगोविन्द गोविन्द गोविन्द
अस्य श्री भगवतो महा पुरुषस्य
विष्णोराज्ञया प्रवर्तमानस्य आद्य ब्रह्मणो द्वितीय परार्धे
श्री श्वेतवराह कल्पे वैवस्वत मन्वन्तरे
कलियुगे प्रथम पादे अस्मिन् वर्तमानानां व्यावहारिकाणां
प्रभवादीनां षष्ट्याः संवत्सराणां मध्ये
--- नाम संवत्सरे --- अयने --- ऋतौ
--- मासे कृष्ण पक्षे --- पुण्य तिथौ
--- वासर --- नक्षत्र युक्तायां
श्रीविष्णुयोग विष्णुकरण एवं गुण विशेषण विशिष्टायां
अस्यां --- पुण्य तिथौ श्री भगवदाज्ञया श्रीमन्नारायण प्रीत्यर्थ
----- गोत्रान् ॥----- गोत्राः ॥
----- शर्मणः ॥-----नम्रीः ॥
अस्मत् पितुः ॥ अस्मत् मातुः ॥
प्रत्याब्दीक श्राद्ध कले
॥ प्रत्याब्दीकश्राद्धाङ्ग परेहणि श्राद्ध कले ॥
----- गोत्राणाम् ----- शर्मणां वसुरुद्रादित्य
स्वरूपाणां अस्मत् पितृ पितामह प्रपितामहानां सपत्नीकानां
वर्गैकपितृन् उद्दिश्य
अस्मत् पितुः ॥ अस्मत् मातुः ॥
प्रत्याब्दीक श्राद्धं
॥ प्रत्याब्दीकश्राद्धाङ्ग परेहणि श्राद्धं ॥
तिलतर्पण रूपेण करिष्ये

Return the yaGYnopaviitam to upaviita position, face West, and hold the palms in praNaama posture.

सात्विक त्यागः

ओं भगवानेव

स्वनियाम्य स्वरूपस्थिति प्रवृत्ति

स्वशेषतैकरसेन अनेन आत्मना कर्त्रा

स्वकीयैश्चोपकरणैः स्वाराधनैक प्रयोजनाय

परम पुरुषः सर्वशेषी श्रियःपतिः

स्वशेष भूतमिदं

प्रत्याब्दीक श्राद्धाख्यं कर्म

॥ प्रत्याब्दीकश्राद्धाङ्ग परेहणि श्राद्धाख्यं कर्म ॥

भगवान् स्वस्मै स्वप्रीतये स्वयमेव कारयति ॥

आवाहनम् - आसनम् - अर्चनम्

Wear the yaGYnopaviitam in praachiinaaviita position.

प्रोक्षण मन्त्रः

अपहता असुरा रक्षांसि पिशाचा ये क्षयन्ति पृथिवीमनु

अन्यत्रेतो गच्छन्तु यत्रैषां गतं मनः ॥

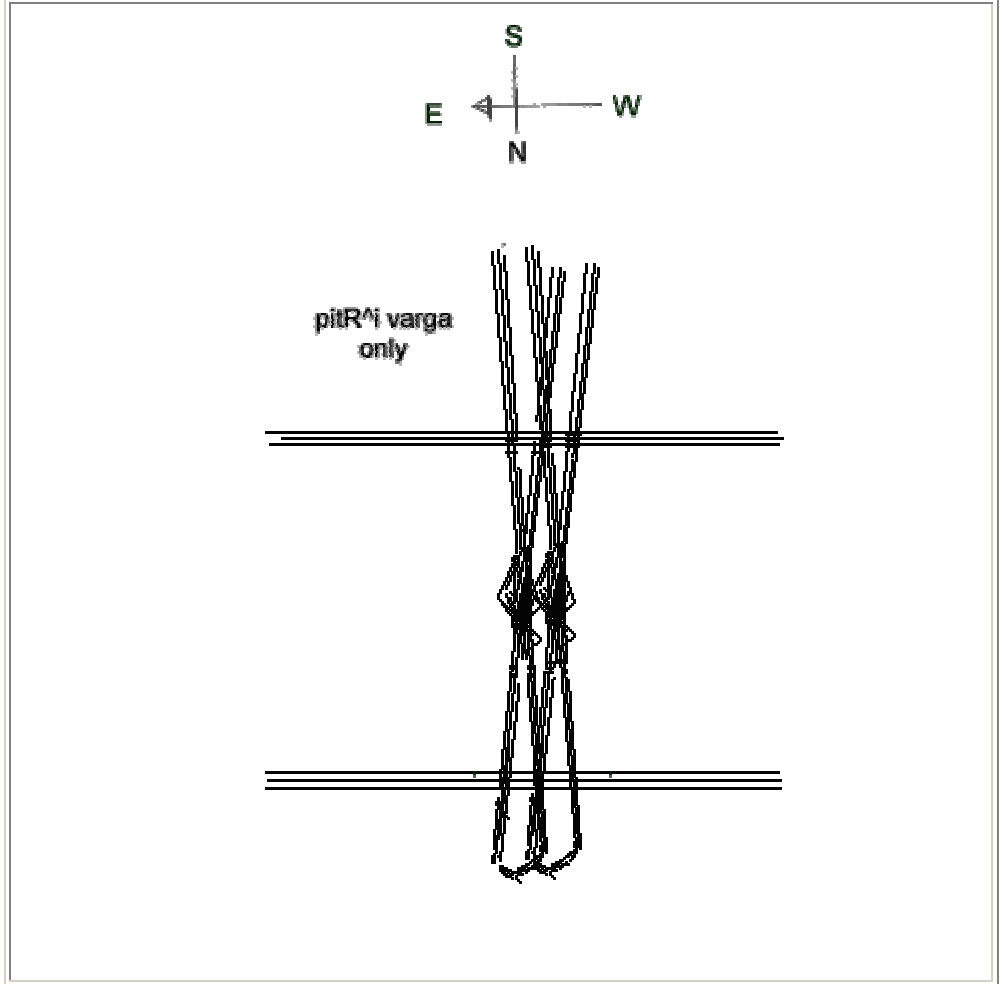
उदीरतामवर उत्परास उन्मध्यमाः पितरः सोम्यासः

असुं य ईयुरवृका ऋतज्ञास्तेनोऽवन्तु पितरो हवेषु ॥

अपवित्रः पवित्रो वा सर्वावस्थां गतोपि वा

यः स्मरेत्पुण्डरीकाक्षं स बाह्याभ्यन्तरः शुचिः ॥

ओं भूर्भुवःसुवो भूर्भुवःसुवो भूर्भुवःसुवः ॥

saying the above mantra, sprinkle tila (sesame seeds) over the place where the darbhaas will be placed for tarpanam.

arrange two rows of straight darbhaas in East-West orientation for the base, as shown in the sketch. Of the two bhugnaas, lay one single bhugnaa in the centre, with the bhugna tips facing South.

Put aside the other bhugnaa for now.

आवाहनम्

आयात पितरः सोम्या गम्भीरैः पथिभिः पूर्वैः प्रजामस्मभ्यं
ददतो रयिं च दीर्घायुत्वं च शतशारदं च ॥

--- गोत्रान् --- --- --- शर्मणः वसुरुद्रादित्यस्वरूपान्

अस्मत् पितृ - पितामह - प्रपितामहान्

--- गोत्राः --- --- --- नाम्नीः

अस्मत् मातृ - पितामहि - प्रपितामहींश्च आवाहयामि ॥

sprinkle a few tila (sesame seeds) on the bhugna.

आसनं

सकृदाच्छिन्नं बहिर्रूपां मृदु स्योनं पितृभ्यस्त्वाभराम्यहम्

अस्मिन्त्सीदन्तु मे पितरः सोम्याः पितामहाः प्रपितामहाश्चानुगैः सह ॥

--- गोत्राणाम् --- --- --- शर्मणां वसुरुद्रादित्य स्वरूपाणां

अस्मत् पितृ पितामह प्रपितामहानां

--- गोत्राः --- --- --- नाम्नीनाम्

अस्मत् मातुः पितामहि प्रपितामहीनां च इदमासनम् ॥

Take the bhugna which was laid aside, and offer it as aasana making it a pair of bhugnaas. The final arrangement should now look like it is shown in the sketch.

अर्चनं

इदमर्चनम्

sprinkle a few tila (sesame seeds) on the bhugnaas.

ऊर्जं वहन्तीरमृतं घृतं पयः कीलालं

परिष्कृतं स्वधास्थ तर्पयत मे अस्मत् पितृन् ॥

Offer water with tila to the bhugnaas.

तर्पणम्

Offer water with tila to the pitR^i varga bhugnaas after uttering the following mantraas (one offering after each svadhaanamastarpayaami, for a total of three offerings after each mantraa)

पितुः

उदीरतां अवर उत्परासः उन्मध्यमाः पितरस्सोम्यासः ।
असुँय ईयुरवृका ऋतज्ञास्ते नोऽवन्तु पितरो हवेषु ॥
--- गोत्रान् --- शर्मणः वसुरूपान् अस्मत् पितृन्
स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि ॥

अङ्गिरसो नः पितरोनवग्वा अथर्वाणो भृगवस्सोम्यासः
तेषां वयस्सुमतौ यज्ञियानां अपि भद्रे सौमनसे स्याम ॥
--- गोत्रान् --- शर्मणः वसुरूपान् अस्मत् पितृन्
स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि ॥

आयन्तु नः पितरोमनोजवसः अग्निष्वात्ताः पथिभिर्देवयानैः
अस्मिन् यज्ञे स्वधया मदन्तु अधिब्रुवन्तु ते अवन्त्वस्मान् ॥
--- गोत्रान् --- शर्मणः वसुरूपान् अस्मत् पितृन्
स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि ॥

पितामहः

ऊर्जं वहन्तीरमृतं घृतं पयः कीलालं
परिस्रुतं स्वधा स्थ तर्पयत मे अस्मत् पितृन् ॥
--- गोत्रान् --- शर्मणः रुद्ररूपान् अस्मत् पितामहान्
स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि ॥

पितृभ्यः स्वधाविभ्यः स्वधा नमः

पितामहेभ्यः स्वधाविभ्यः स्वधा नमः

प्रपिता महेभ्यः स्वधाविभ्यः स्वधा नमः

अक्षन् पितरः ॥

--- गोत्रान् --- शर्मणः रुद्ररूपान् अस्मत् पितामहान्
स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि ॥

ये चेह पितरो ये च नेह याश्च विद्म याश्च न प्रविद्म
अग्ने तान् वेत्थ यदि ते जातवेदस्तया प्रत्तं स्वधया मदन्तु ॥
--- गोत्रान् --- शर्मणः रुद्ररूपान् अस्मत् पितामहान्
स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि ॥

प्रपितामहः

मधु वाता ऋतायते मधु क्षरन्ति सिन्धवः
माध्वीर्नस्सन्त्वोषधीः ॥
--- गोत्रान् --- शर्मणः आदित्यरूपान् अस्मत् प्रपितामहान्
स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि ॥

मधु नक्तमुतोषसि मधुमत्पार्थिवं रजः

मधु द्यौरस्तु नः पिता ॥

--- गोत्रान् --- शर्मणः आदित्यरूपान् अस्मत् प्रपितामहान्
स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि ॥

मधुमान्नो वनस्पतिः मधुमाꣳअस्तु सूर्यः

माध्वीर्गावो भवन्तु नः ॥

--- गोत्रान् --- शर्मणः आदित्यरूपान् अस्मत् प्रपितामहान्
स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि ॥

मातुः

--- गोत्राः --- नाम्नीः वसुपत्नी रुपिणी अस्मत् मातृः
स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि ॥

पितामही

--- गोत्राः --- नाम्नीः रुद्रपत्नी रुपिणी अस्मत् पितामहीः
स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि ॥

प्रपितामही

--- गोत्राः --- नाम्नीः आदित्यपत्नी रुपिणी अस्मत् प्रपितामहीः
स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि । स्वधानमस्तर्पयामि ॥

पितृवर्गं ज्ञाती तर्पणम्

ज्ञाताज्ञात पितृन्
स्वधा नमस्तर्पयामि । स्वधा नमस्तर्पयामि । स्वधा नमस्तर्पयामि ॥

ज्ञाताज्ञात पितृपत्नीः
स्वधा नमस्तर्पयामि । स्वधा नमस्तर्पयामि । स्वधा नमस्तर्पयामि ॥

ऊर्जं वहन्तीरमृतं घृतं पयः कीलालं
परिष्कृतꣳस्वधास्थ तर्पयत मे अस्मत् पितृन् ॥

Offer water with tila to the pitR^i varga bhugnaas.

तृप्यत । तृप्यत । तृप्यत ॥

Sprinkle tila (sesame seeds) on the pitR^i varga bhugnaas.

उपस्थानम्

With palms joined, in praNaama posture:

नमो वः पितरो रसाय नमो वः पितरश्शुष्माय नमो वः पितरो जीवाय
नमो वः पितरस्स्वधायै नमो वः पितरो मन्यवे नमो वः पितरो घोराय
पितरो नमो वः य एतस्मिँल्लोके स्थ युष्माँस्तेऽनु
येऽस्मिँल्लोके मां तेऽनु
य एतस्मिँल्लोके स्थ यूयं तेषां वसिष्ठा भूयास्त
येऽस्मिँल्लोके अहं तेषां वसिष्ठो भूयासम् ॥

उपवीति - प्रदक्षिणं - नमस्कारं - अभिवादनम्

Return the yoGYopaviitam.h to upaviitii position, perform pradakshiNa of the bhugnaas, (if the locations does not so permit, perform aatma-pradakshiNa) while chanting the following mantraas.

वाजे वाजेऽवत वाजिनो नो धनेषु विप्रामृता ऋतज्ञाः
अस्य मध्वः पिबत मादयध्वं तृप्ता यात पथिभिर्देवयानैः ॥

देवताभ्यः पितृभ्यश्च महायोगिभ्य एव च
नमः स्वधायै स्वाहायै नित्यमेव नमो नमः ॥

Perform saashhTaanga namaskaara (if not possible, suukshma namaskaara) and offer abhivaadana

अभिवादये ----- ऋषेय प्रवरान्वित ----- गोत्रः
----- सूत्रः ----- शशाखाध्यायी ----- शर्मा नामाहं अस्मिभोः ।

wear the yaGYopaviitaM in the praachiinaaviiti position

यथास्थानं प्रतिष्ठापनम्

Sprinkle tila (sesame seeds) on the bhugnaas while chanting the following.

--- गोत्रान् --- --- शर्मणः वसुरुद्रादित्य स्वरूपान् अस्मत्
पितृ - पितामह - प्रपितामहान् मातृ - पितामही - प्रपितामहीश्च
यथासुखं यथास्तानं प्रतिष्ठापयामि ॥

Untie the bhugnaas and pavitram.h, take all the darbhas in the right hand along with the left over tila. Pouring tiirtha on to the right hand, chant the following and gently place the darbha with tila on the spot where the tarpanam.h was performed.

येषां न पिता न भ्राता न बन्धुर्नचान्य गोत्रिणः
ते तृप्तिमखिला यान्तु मया दत्तैः कुशैस्तिलैः ॥
तृप्यत । तृप्यत । तृप्यत ॥

Return the yaGYopaviitaM to the upaviitii position

आचमनम्

अच्युताय नमः । अनन्ताय नमः । गोविन्दाय नमः । -- -- -- --

सात्विक त्यागः

ओं भगवानेव

प्रत्याब्दीक श्राद्धाख्यं कर्म

॥ प्रत्याब्दीकश्राद्धाङ्ग परेहणि श्राद्धाख्यं कर्म ॥

भगवान् स्वस्मै स्वप्रीतये स्वयमेव कारितवान्

अनेन प्रीयतां श्री वासुदेवः

कायेनवाचा मनसेन्द्रियैर्वा बुद्ध्याऽऽत्मना वा प्रकृतेः स्वभावात् ।

करोमि यद्यत्सकलं परस्मै श्रीमन्नारायणायेति समर्पयामि ॥

॥ सर्वं श्री कृष्णार्पणमस्तु ॥

discard the dharba to a place where it is not likely to be trampled under anyone's feet.

[HOME](#)

[STOTRA LIST](#)

[PREVIOUS ARCHIVE](#)

[NEXT ARCHIVE](#)

